

TARTALOM

BEVEZETÉS	5
I. A MISZTIKA HELYE A VALLÁSBAN	10
II. ECKHART – SUSO – TAULER	23
III. A TAULERI MISZTIKA	41
1. Az Igazság	42
a) <i>Isten</i>	43
b) <i>Világ</i>	44
c) <i>Ember</i>	46
2. Az Út	53
a) <i>A misztikus út állomásai</i>	31
b) <i>Az előrehaladás eszközei</i>	53
3. Az Élet	58
IV. SZERKESZTŐI MEGJEGYZÉSEK	73
1. SZENTBESZÉD. Karácsony	81
Ez a szentbeszéd, melyet a prédikálórendi Tauler tartott karácsony szent napján, a háromszoros születésről szól, s mondanivalóját e magasztos ünnep három szentmiséjéből merítve arra ösztönöz bennünket, hogy gyűjtsük egybe lelkünk három képességét, tagadjuk meg akaratumkat, vágyainkat, és szakadjunk el világias tevékenységeinktől.	
2. SZENTBESZÉD. Vízkereszt – I.	93
Arról, hogy az isteni születéshez senki nem juthat el értelme természetes fénye által; továbbá arról, hogy az érzékek fekete fényének el kell merülnie az értelem sárga fényében, annak pedig a szintiszta és mezítelen szellem fehér fényében – mert az isteni születés csak ebben a szennyeztelen fényben valósulhat meg.	
3. SZENTBESZÉD. Vízkereszt – II.	99
E szentbeszéd arra int bennünket, hogy lelkünk mélyét meg kell tisztítanunk a teremtett dolgokhoz való ragaszkodástól, mert Isten csak akkor lesz képes véghezvinni benne isteni művét; továbbá hogy az embereknek két nagy csoportja van: azok, akik erény- és vallásgyakorlataik révén maguk akarják előkészíteni lelkük talaját, s azok, akik Istenre hagyják azt. Ez utóbbiak egyetlen feladata, hogy »felkeljenek« a mulandó dolgokba való belesüppedtségükből és lelküket Istenhez emeljék.	

4. SZENTBESZÉD. Hetvenedvasárnapot megelőző vasárnap 107
 Ez a beszéd arról szól, hogy a lélek az idő és az örökkévalóság között lebeg, ám ha elszakítja magát a képektől és a benyomásoktól, akkor a belső ember Isten igáját édesnek, a külső ember pedig Isten terhét könnyűnek fogja találni.
5. SZENTBESZÉD. Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe 116
 Arról, hogy a Boldogságos Szűz Mária életében és napirendjében miképpen valósult meg az elmékedés és az imádkozás, a munkálkodás és a szemlélődés tökéletes összhangja.
6. SZENTBESZÉD. Farsangvasárnapot követő péntek 127
 A minden betegséget gyógyító tavacska vizéről, vagyis Krisztus vérééről, valamint a lélek gyógyulásának öt csarnokáról: az alázat, a lélek alapjára irányuló figyelem, a bűnbánat, a lelki szegénység és a visszatulajdonítás csarnokáról; továbbá arról, hogy az embernek betegségében türelmesen kell várakoznia, míg csak Maga Isten meg nem gyógyítja.
7. SZENTBESZÉD. Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe 142
 E magasan szárnyaló beszédből megtudhatjuk, hogy milyen módon kellett élnie az Istenszülő Szűznek ahhoz, hogy előbb szellemi, majd lelki, végül pedig testi értelemben is megfoganhassék benne Isten.
8. SZENTBESZÉD. A nagyböjt ötödik szombatja 152
 Johannes Tauler, Isten kedves barátainak egyike a mi lelki épülésünkre ebben a szentbeszédben a fények Fényéről és minden fény örök Forrásáról osztja meg velünk gondolatait; elmagyarázza, hogy milyen úton juthatunk vissza ebbe a Forrásba, s hogy mik azok az akadályok, amelyekkel utunk során találkozhatunk; továbbá beszél még az Isten igazi és hamis barátai közötti különbségről.
9. SZENTBESZÉD. Virágvasárnapot megelőző hétfő 163
 A mi kedves Johannes Taulerünk ezen elbűvölő beszédének első részében a hétköznapi életből vett példákon keresztül mutatja be, miképpen bánik Isten azzal a lélekkel, akit Magához kíván vezetni (vagyis miképpen űzik a kísértések vadászkutyái a lélek-szarvast egyenesen Isten karjai közé), míg második részében a megkülönböztetésekén túljutott, Istenbe olvadt lélek csodáját tárja hallgatói elé.
10. SZENTBESZÉD. Húsvétvasárnapot megelőző kedd 178
 Arról a szüntelen, örökkévaló ünnepről, amelyben az üdvözülteknek van részük, de amelyben már földi életük során is részesülhetnek azok, akik felülemelkedve a teremtett dolgokon és önmagukon, szüntelenül Uruk felé fordítják tekintetüket; valamint arról, hogy Szent Domonkos rendjében – és egyáltalán bármiféle szerzetesrendben – mi az a fundamentum, amely alapjául szolgál a regula különféle előírásainak.

11. SZENTBESZÉD. Mennybemenetel – II. 187
 A rabságnak arról az öt formájáról, amelyek a lelket Isten felé vezető útjában gátolják, vagyis a teremtményekhez való ragaszkodásról, az önszeretetről, a természetes értelemről, a szellemi édességről valamint a saját akaratról; továbbá arról, hogy az ember szellemi előrehaladásának és célbaérésének milyen életkorbeli feltételei vannak.
12. SZENTBESZÉD. A mennybemenetelt követő vasárnap 198
 Arról a négy misztikus erényről, amelyeknek gyakorlása a Szentlélek befogadásának előfeltétele – vagyis az elkülönülésről, a szenvedőlegességről, a bensőlegességről és az egyesítettségről; továbbá arról, hogy az ember csak akkor képes megszabadulni a minden egyes mozdulatát átható önközpontúságtól, ha átvilágítja azokat az értelem fényével.
13. SZENTBESZÉD. Püünkösödöt megelőző hétfő 222
 Isten legkedvesebb barátainak egyike, Johannes Tauler ebben a szentbeszédben Isten érzéki, értelmi és értelemfeletti megismeréséről beszél, valamint a szellem rejtekéről, mely az ember törekvéseinek végpontja.
14. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapja – II. 223
 Ez a prédikáció arra hívja fel figyelmünket, hogy a Szentháromság titkát nem eszünkkel kell kutatnunk – mert hiszen az még az angyalok felfogóképességét is meghaladja –, hanem bensőleg kell átélnünk lelkünk mélyén – itt rejlik ugyanis Annak képe; ehhez azonban túl kell jutnunk minden képen és képzetben, túl minden lelki képességünkön. Tartalmaz még egynéhány fontos gyakorlati tanácsot azok számára, akik e feladatra vállalkoznak.
15. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő harmadik vasárnap – II. ... 235
 A bűnösök négy csoportjáról, vagyis egyrészt az istentelen emberekről, másrészt a képmutatókról, harmadrészt a langyosokról, negyedrészt pedig azokról a bűnösökről, akik különös szeretettel ragaszkodnak Istenhez, és akikre Isten is különös szeretettel tekint.
16. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő harmadik vasárnap – III. .. 253
 E beszédben a nemes elzászi életmester, Johannes Tauler arról beszél, hogy az ember keresheti Istent külsőleges eszközökkel is, ám ennél hasonlíthatatlanul magasabb rendű az, amikor belül, saját lelke alapja felé fordulva keresi Őt, mert aki így keresi Istent, azt Isten is elkezd keresni. Szó van még e beszédben arról is, hogy ha a lélek és Isten véglegesen egymásra talál, akkor az előbbi a kegyelem folytán az utóbbi létét és sajátosságait ölti magára, és önmaga előtt is Istennek látszik.
17. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő negyedik vasárnap 266
 Az irgalomról és az ítélkezésről; továbbá a mérő két-két fajtájáról: a teli mérőről, vagyis a követendő dolgokról, valamint a csapott mérőről, vagyis az elhagyandó dolgokról; továbbá a lerázott mérőről, vagyis a lélek földi tisztítótüzeréről, valamint a túlcsonduló mérőről, vagyis a lélek földi mennyországáról.

18. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő ötödik vasárnap – I. 279
Mint ahogy a katedrális építésén dolgozó emberek százainak különféle tevékenységei egytől-egyig mind arra irányulnak, hogy felépüljön Isten háza – ami egyúttal az imádság háza –, éppúgy az embernek is minden egyes tettét azzal a szándékkal kell véghezvinnie, hogy megvalósulhasson a belső, szellemi imádság.
19. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő ötödik vasárnap – II. 290
Johannes Tauler, Szent Domonkos fiainak e kiválósága ebben a beszédében arra int bennünket, hogy hajócskánkat – egész lelkivilágunkat – lökjük el a parttól, s evezzünk egyre mélyebb és mélyebb vizekre, mert csak akkor juthatunk birtokába a megingathatatlan szilárdságú Isteni Létnak, ha átadjuk magunkat a külső és belső megpróbáltatások hullámverésének; továbbá beszél még annak az embernek az isteni voltáról, aki hagyja mindenét elmerülni és odaveszni az Istenség feneketlen tengerében.
20. SZENTBESZÉD. Keresztelő Szent János születésének ünnepe – II. 306
Ez a beszéd arról szól, hogy mit jelent a két alsóbb lelki képesség, a vágy és a harag, valamint a két magasabb lelki képesség, az értelem és az akarat számára az isteni fényről tanúságot tenni; továbbá arról, hogy az ember csak akkor térhet vissza teremtetlen állapotába, ha azzá válik, ami teremtését megelőzően volt.
21. SZENTBESZÉD. Szent Pál Apostol ünnepe 322
Arról a négy misztikus erényről, amely különösképpen hasznára van az embernek, ha Szent Pál mintájára igaz szeretetben fölébe akar emelkedni minden teremtménységnek, legfőképpen pedig önmagának.
22. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő tizedik vasárnap 328
Ahogy a test minden egyes részének megvan a maga szerepe, éppúgy a keresztény világban is megvan mindenkinek a reá szabott feladata – de ez senki számára nem képezhet akadályt Isten felé vezető útján, mert sosem maga a munka az akadály, hanem a munkához való rossz hozzáállás: az, hogy az ember munkálkodása közepette nem egyedül Istent tartja szem előtt.
23. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő 13. vasárnap – I. 339
Johannes Tauler, a nemes elzászi életmester, a gyúlékony szívek lángra lobbantója ebben a beszédében arra oktatja hallgatóit és olvasóit, hogy a Mindenhez a Semmin keresztül vezet az út, s hogy az a csodálatos Valami, ami egyszerre Minden és Semmi, a lélek legmélyebb pontján: a lélek alapjában található.
24. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő tizenötödik vasárnap – II. 354
E szentbeszédben Strassburg lánglelkű szónoka, Johannes Tauler arról szól, hogy amíg az embert külső gondok kötik le, addig nem találhatja meg Isten országát önmagán belül (mert hiszen Isten országa ott van a lélek legeslegmélyebb pontján); éppen ezért minden gondját hagyja Istenre, és egyetlen gondja zavartalan békéjének megőrzése legyen.

25. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő tizenhatodik vasárnap 367
Az ember kétféle, természetes és gyarlóságából fakadó semmiségéről; a három misztikus erényről: az átengedettségéről, a szenvedőlegességről valamint a kisajátítás-nélküliségről; a három emberről: az állatias, a belátó és a legbelső avagy elrejtett emberről; Isten barátja és a tudós teológus közötti hatalmas különbségről; Isten szélességéről, hosszúságáról, magasságáról és mélységéről, valamint arról, hogy Istennek ezek a tulajdonságai mire szólítanak fel bennünket.
26. SZENTBESZÉD. Templomszentelés ünnepe 385
Arról, hogy a lélek csak akkor válik Isten igazi templomává, ha az ember kikergeti onnan a kufárokat, vagyis a teremtmények képeit, illetve mindazt, ami nem fér össze Istennel; továbbá az élő hitről, Isten belső megismeréséről és a szellemben és igazságban való imádságról.
27. SZENTBESZÉD. Szent Lőrinc ünnepe 394
E felbecsülhetetlen értékű szentbeszédben Johannes Tauler, Isten legkedvesebb barátainak egyike annak művészetét tárja elénk, miképpen végezhetjük mindennapos teendőinket és dolgainkat úgy, hogy azok ne kössenek gúzsba bennünket, s ne vessenek gátat szellemi előrehaladásunknak.
28. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő huszonkettedik vasárnap ... 408
Ebben a prédikációban Johannes Tauler a szeretetről és annak két formájáról: az ember- és istenszeretetről beszél, valamint arról, hogy Isten nem nagy tetteket, hanem szeretetet vár tőlünk, mert egyedül a szeretet az, ami a jót és a rosszat elkülöníti egymástól.
29. SZENTBESZÉD 419
Isten legbelső titkainak tudója, Johannes Tauler ebben a mélységesen mély beszédében arra oktat bennünket, hogy az isteni tulajdonságok mind afelé az osztatlan Isteni Lét felé mutatnak, amely mindenki számára önnön lelke legmélyén rejlik, s hogy ide, lelke alapjába kell elrejtőznie annak, aki a mulandóság világából a múlhatatlan Isteni Életbe és Létbe akar emelkedni.
30. SZENTBESZÉD. A Szentháromság vasárnapját követő tizenegyedik vasárnap 424
E rövid beszéd arra figyelmezteti olvasóját, hogy azok a cselekedetek, amelyeknek indítéka nem egyedül Isten, egymásra helyezett bőrök mintájára rakódnak rá lelke alapjára, s mivel a gyóntatónak ezek fölött nincs hatalma, ezeket csak belső bűnbánattal lehet eltávolítani.
31. SZENTBESZÉD. Egy szent püspök ünnepnapja 428
E prédikációjában a hatalmas Isten tiszteletreméltó barátja, Johannes Tauler arról beszél, hogy Isten számára az összes közül a leginkább visszatetsző bűn a hírnév vágya és a hírnévben való tetszelgés, s bármi jót is tegyen az, aki ebben vétkes, Isten nem fogja javára írni, mert hiszen – mint ahogy a mi Urunk mondja – »ő már elnyerte jutalmát«.
32. SZENTBESZÉD. Szent Mária Magdolna ünnepe 443
E különösképpen emelkedett és ünnepélyes prédikációjában Szent Domonkos rendjének ékesége, a magasztos Johannes Tauler arról beszél, hogy csak annak lehet része a minden értelmet

meghaladó isteni békében, aki minden földi kötöttségét maga mögött hagyva, emberi természetét fölött diadalmaskodva egész szívével Istene felé fordul.

RÖVIDÍTÉSEK	458
BIBLIOGRÁFIA	459

